

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 324/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 205/2014, Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 648/2015 a Krajskej prokuratúry v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 52/16/8800 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 205/2014,

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 648/2015 a Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 52/16/8800.

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi malo byť na základe trestného oznámenia sudcu okresného súdu vedené v minulosti trestné stíhanie, ktoré malo skončiť rozhodnutím o jeho oslobodení spod obžaloby. Na podklade toho sa sťažovateľ návrhom na okresnom súde domáhal svojich práv vyplývajúcich z ochrany osobnosti, pričom konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 37 C 205/2014. Vzhľadom na pochybnosti o predpojatosti sudcov okresného súdu bol spis predložený krajskému súdu, ktorý mal uznesením sp. zn. 6 NcC 31/2014 zo 4. septembra 2014 rozhodnúť, že sudca okresného súdu [REDAKOVANÉ], ktorému bola vec pridelená na konanie, nie je vylúčený z prerokovávania a rozhodovania vo veci.

Nadväzne na uvedené sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti polemizuje s uznesením okresného súdu sp. zn. 37 C 205/2014 z 5. novembra 2015 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), ktorým mu nebolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku z dôvodu zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Tým mu malo byť zabránené v riadnom uplatnení jeho práv, keďže o „zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva sa jedná vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. Svojoľným uplatňovaním alebo bránením práva je najmä šikanóznym výkon práva, alebo zjavné oddialovanie splnenia povinnosti...“

Za skutkovo jasnej situácie, kedy sudca OS podá trestné oznámenie na presne označenú osobu, na základe ktorého oznámenia orgány činné v trestnom konaní konajú proti označenej osobe a táto osoba je takto vystavená niekoľkoročným následkom trestného stíhania spojeného so všetkými nepriaznivými okolnosťami tohto a po viac ako 6 ročnom takomto konaní štátu voči svojej osobe je táto osoba právoplatne oslobodená spod takéhoto krivého obvinenia a následne sa túto dotknutá osoba domáha zákonnej nápravy následkov vadného stavu zapríčineného sudcom, je orgánom justície postavená do situácie, kedy sa jednoducho nemôže domôcť zákonnej nápravy vadného stavu, pretože vraj svoj nárok uplatňuje svojoľne, zrejme bezúspešne a naviac šikanózne.“

Krajský súd na základe podaného odvolania sťažovateľa preskúmal uznesenie okresného súdu z 5. novembra 2015 a svojim uznesením sp. zn. 2 Co 648/2015 z 30. decembra 2015 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) ho potvrdil ako vecne správne. Podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky bol podľa jeho tvrdení vybavený upovedomením krajskej prokuratúry sp. zn. Kc 52/16/8800 tak, že bol odložený z dôvodu, že vec „*sa údajne dala vybaviť ináč /dovolaním/ a teda takto moje podanie nespĺňa zákonné podmienky...*

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností teda vyplýva, že v prípadnom konaní na ochranu osobnosti s následným nárokom na náhradu spôsobenej škody by som bol so svojim nárokom zjavne neúspešný a to aj v prípade, ak by som bol v situácii, kedy by som bol schopný uhradiť súdny poplatok v súdom požadovanej výške, keďže podľa vyjadrenia súdov by išlo vo veci o svojvoľné uplatňovanie, alebo bránenie práva, šikanóznny výkon práva, prípadne oddial'ovanie splnenia akejkoľvek povinnosti.“

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje vysloviť, že „*konaním OS Košice I. v konaní vedenom pod sp. zn.: 37C/205/2014 a konaním KS v Košiciach vedenom pod sp. zn.: 2Co/648/2015 ako aj konaním Krajskej prokuratúry v Košiciach vo veci označenej č. Kc 52/16/8800 boli porušené práva účastníka konania na spravodlivý proces prerokovaný nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, následkom čoho došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách v neprospech účastníka konania - sťažovateľa a z uvedených dôvodov ja sťažovateľ navrhujem aby ÚS nálezom rozhodol o vrátení veci súdu I. stupňa na nové konanie a rozhodnutie“.*

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 205/2014

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy,

prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd v tejto súvislosti predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 205/2014 a v tejto súvislosti v odôvodnení sťažnosti uvádza, že uznesením okresného súdu z 5. novembra 2015 mu nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že predmetné uznesenie okresného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom, ktorý uznesením z 30. decembra 2015 označené uznesenie okresného súdu potvrdil. Následne okresný súd uznesením č. k. 37 C 205/2014-163 z 11. apríla 2016 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Uznesenie okresného súdu z 11. apríla 2016 však v dôsledku odvolania sťažovateľa z 27. apríla 2016 evidovaného pod č. 1. 167 – č. 1. 168 súdneho spisu dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

Z uvedeného je zrejmé, že konanie okresného súdu vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 37 C 205/2014 dosiaľ nie je právoplatne skončené a podľa platnej procesnoprávnej úpravy (§ 206 Občianskeho súdneho poriadku) bude posledné vydané uznesenie v danej veci predmetom odvolacieho prieskumu realizovanom krajským súdom ako súdom odvolacím. Preto právomoc krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti proti postupu (ako aj rozhodnutiam) okresného súdu v danej veci.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 648/2015

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z argumentácie sťažovateľa ústavný súd dôvodil, že predmetom označeného konania krajského súdu bol odvolací prieskum uznesenia okresného súdu z 5. novembra 2015, ktorým okresný súd sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdneho poplatku.

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že označené konanie krajského súdu skončilo vydaním uznesenia z 30. decembra 2015, ktorým bolo napadnuté uznesenie okresného súdu z 5. novembra 2015 potvrdené. Uznesenie krajského súdu z 30. decembra 2015 nadobudlo právoplatnosť 9. februára 2016. Sťažnosť sťažovateľa proti postupu krajského súdu v označenom konaní však bola ústavnému súde doručená až 26. apríla 2016. Ústavný súd zároveň poznamenáva, že sťažovateľ žiadnym spôsobom v sťažnosti nespochybňoval deň nadobudnutia právoplatnosti uznesenia krajského súdu z 30. decembra 2015.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy teda začala v okolnostiach danej veci plynúť 9. februára 2016, keď uznesenie krajského súdu z 30. decembra 2015 nadobudlo právoplatnosť (týmto dňom bezpochyby skončilo aj samotné konanie krajského súdu), pričom v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde skončila 11. apríla 2016 (pondelok). Ústavnému súde však bola sťažnosť proti konaniu krajského súdu doručená až 26. apríla 2016, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Nedodržanie tejto lehoty je pritom dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (III. ÚS 480/2012, III. ÚS 549/2013, I. ÚS 52/2014).

Keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota stanovená pre tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľovi vo vzťahu ku namietanému konaniu krajského súdu bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, než podal túto sťažnosť. Preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Kc 52/16/8800

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, ako aj opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre (do 31. decembra 2015 § 34 zákona o prokuratúre) sú osobitné právne prostriedky nápravy, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu ním označených práv (pozri napríklad IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010, III. ÚS 390/2015 a iné). Použitie týchto právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd (podnet a opakovaný podnet) je však v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

Súčasťou štandardnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že vynechanie nielen podnetu, ale aj opakovaného podnetu ako prostriedku nápravy uplatňovaného v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Sťažovateľ v zmysle § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre disponoval možnosťou žiadať tzv. opakovaným podnetom o preskúmanie vybavenia svojho predchádzajúceho podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. Jeho využitie však nepreukázal a v sťažnosti ani nijakým spôsobom nedeclaroval.

Vzhľadom na uvedené obstojí záver, že sťažovateľ nevyčerpal právny prostriedok nápravy namietaného postupu krajskej prokuratúry, ktorý mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytoval a na ktorého použitie bol v zmysle § 36 zákona o prokuratúre oprávnený, čo zakladá neprípustnosť jeho sťažnosti. Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že opakovaný podnet nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto

zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť (mutatis mutandis I. ÚS 89/2015, III. ÚS 390/2015, III. ÚS 64/2016). Vzhľadom na to sa argumentáciou sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu ním označených práv už bližšie nezaoberal.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť sa minimálne vo svojej argumentácii vyznačuje zmätočnosťou svojho obsahu a v určitej intenzite vyúsťujú do nedostatku jednej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu vo vzťahu k právam, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľ v petite sťažnosti domáha. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor aj pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietok o porušení základných práv sťažovateľom vykonávajúceho činnosť advokáta v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 64/2016).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2016